

**DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ KAPSAMINDA
DESTEKLEYİCİ TALEBİ İLE YÜRÜTÜLECEK ÇALIŞMALAR
İLE İLGİLİ USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNERGE**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- (1) Bu Yönergenin amacı, Bakanlık ve bağlı kuruluşları ile kamu kurum ve kuruluşları haricindeki kuruluş veya kişilerce, sağlık hizmetleri dışında, sağlık tesisi içinde veya hizmetin gerektirdiği yerde, Kurumdan veya sağlık tesisinden istenecek bilimsel görüş, proje, araştırma ve benzeri hizmetlerin verilmesine yönelik usul ve esasları belirlemek ve bu kapsamda alınacak ücretlerin dağıtımına ilişkin hususları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- (1) Bu yönerge, Kurumun merkez teşkilatı ile Kuruma bağlı sağlık tesislerini ve bünyelerinde görev yapan personeli kapsar.

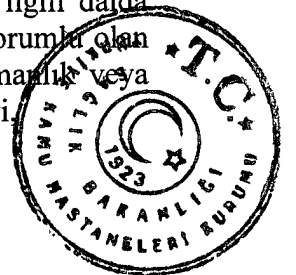
Dayanak

Madde 3- (1) Bu yönerge; 4/1/1961 tarihli ve 209 sayılı Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanununun 5 inci maddesine (Değişik:11/10/2011-KHK-663/58 md. 13 üncü fıkrâ) istinaden hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- (1) Bu yönergede geçen;

- a) Araştırmacı: Klinik/bilimsel araştırmanın yürütülebilmesi için sorumlu araştırmacı tarafından araştırma ekibinde gösterilen hekim ve diş hekimleri ile araştırma konusu ile ilgili lisans mezunları veya lisansüstü öğrenim görmekte olan kişileri,
- b) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,
- c) Birlik: İkinci ve üçüncü basamak sağlık tesislerini işleten Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu'na bağlı taşra teşkilatını,
- d) Çalışma: Bilimsel görüş, proje, araştırma ve benzeri hizmetleri,
- e) Destekleyici: Bir çalışmanın başlatılmasından, yürütülmesinden ve/veya finanse edilmesinden sorumlu olan kamu kurum ve kuruluşları haricindeki gerçek veya tüzel kişileri,
- f) Genel Sekreter: Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterini,
- g) Kurum: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumunu,
- h) Sağlık Tesisi: Birliğe bağlı ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetlerini veren hastaneler ve bağlı birimlerini, üniversiteler ile birlikte kullanılan hastaneler de dâhil olmak üzere ağız ve diş sağlığı merkezleri ve hastaneleri ile benzeri sağlık kuruluşlarını,
- i) Safi Tutar: Destekleyici tarafından yapılan ödemedeki kanuni kesintiler ve varsa sağlık tesisi giderleri düşüldükten sonra dağıtımına esas geliri,
- j) Sorumlu Araştırmacı: Girişimsel araştırmalarda, araştırma konusu ile ilgili dalda uzmanlık veya doktora eğitimini tamamlamış ve araştırmanın yürütülmesinden sorumlu olan hekim veya diş hekimini; girişimsel olmayan araştırmalar ve projelerde ise uzmanlık veya doktora eğitimini tamamlamış ve araştırmanın yürütülmesinden sorumlu olan kişiyi.

k) Yardımcı Araştırma Personeli: Klinik/bilimsel araştırma projesinde yer alan sağlık veya teknisyen personeli,

l) Yönetmelik: Yürürlükte olan Klinik Araştırmalar Hakkındaki Yönetmeliği,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Usul ve Esaslar

Çalışma Türleri

Madde 5- (1) Döner sermaye işletmesi kapsamında destekleyiciler tarafından talep edilebilecek;

a) Klinik araştırmalar,

b) Sağlıklı ve/veya hasta gönüllüler üzerinde yapılması planlanan geriye dönük arşiv taramaları, yaşam alışkanlıklarının değerlendirilmesi araştırmaları gibi insana hiçbir şekilde doğrudan müdahale edilmesini gerektirmeden yapılacak girişimsel olmayan tüm klinik araştırmalar,

c) Sağlık alanına evrensel veya ulusal ölçülerde katkı yapması beklenen bilimsel içerikli araştırma ve projeler,

d) Danışmanlık hizmeti,

e) Sağlık alanında verilecek kurs ve eğitim hizmeti,

f) Yazılı ve görsel medyada ticari amaçlı işlerde (video çekimi gibi) yer alınması,

g) Kongre, seminer, sempozyum gibi yurtiçi ve yurtdışı bilimsel toplantılarda konuşmacı, oturum başkanı olarak görev alınması veya bildiri sunulması,

h) Bilimsel görüş verilmesi,

gibi hizmetler gelir getirici çalışmalar olarak değerlendirilir.

(2) Bu tür çalışmaların, Kurumun ve sağlık tesislerinin esas faaliyetlerini aksatmayacak şekilde yürütülmesi esastır.

(3) Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (Sanayi Tezleri Projeleri - SANTEZ gibi), Kalkınma Bakanlığı (ileri teknolojik araştırma projeleri ile Kalkınma Ajansları tarafından finansman desteği ile yapılan projeler vb.) ile Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Ar-Ge projeleri gibi kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen çalışmalar bu kapsamda değerlendirilmez.

Ön İzin

Madde 6- (1) Destekleyiciler tarafından Kuruma bağlı sağlık tesislerinde klinik araştırma, girişimsel olmayan klinik araştırma ile bilimsel araştırma ve proje çalışmaları yapılabilmesi için Birlik Genel Sekreterliğine ön izin başvurusu yapılır.

(2) Genel Sekreterlik tarafından ön izin talepleri; sağlık tesisinin fiziki yapısı ile idari ve teknik kapasitesi, ilave kapasite ihtiyacı gibi ölçütler doğrultusunda değerlendirilir. Bu amaçla, EK-1'de yer alan "Ön İzin Formu" kullanılır. Başvurular, Birlik Tıbbi Hizmetler Başkanı'nın başkanlığında diğer başkanların da yer aldığı en az 4 (dört) üyeden oluşan bir inceleme komisyonu tarafından, sağlık tesisi yöneticilerinin de görüşü alınarak başvuru tarihinden itibaren 7 (yedi) iş günü içinde değerlendirilir ve uygun görülmesi halinde ön izin verilir.

Kuruma Başvuru

Madde 7- (1) Çalışma, ön izin alınmasına müteakip sağlık tesisinden alınacak hizmetleri değerlendirmek üzere "Araştırma/Proje Bütçe Formu" ve ekleri ile birlikte Kurum'a gönderilir. Eğer sağlık tesisinden alınacak hizmet yoksa çalışma Kuruma bilgi amaçlı gönderilir.

(2) Kurum bünyesinde, sağlık tesisinden alınacak hizmetleri ve miktarlarını içeren Bütçe Formunu değerlendirmek üzere bir komisyon oluşturulur.

(3) Bu komisyon, Kurum Başkanı tarafından belirlenecek en az 5 (beş) asil, 2 (iki) yedek üyeden oluşur. Üyeler konuyla ilgili tecrübeye sahip olacak olup, Kurum içinden veya dışından görevlendirme yapılabilir. Komisyon, Kurumca belirlenecek zamanlarda toplanır. Komisyon üyelerinin görev süresi mali yıl ile sınırlıdır. Görev süresi biten üye yeniden görevlendirilebilir.

(4) Klinik araştırma ve projelerde yer alan sağlık hizmetlerinin fiyatlandırılmasını yapıp, Bütçe Formuna nihai şeklini verecek olan Komisyon, çalışmasını 10 (on) iş günü içinde tamamlamak zorundadır.

(5) Kurum tarafından destekleyicilerden, Bütçe Formuna nihai şeklinin verilmesi hizmetine karşılık olarak danışmanlık ücreti talep edilebilir.

Etik Kurullara Başvuru ve Onay

Madde 8- (1) Bütçesi oluşturulan çalışma, destekleyici tarafından bilimsel ve etik yönden değerlendirilmek üzere Etik Kurula gönderilir.

(2) Bilimsel ve etik yönden Etik Kurullardan onay almış olan Yönetmelik kapsamındaki klinik araştırmalarda Bakanlık izni almak için Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna başvurulur.

(3) Bilimsel içerikli proje başvurularında; projenin tanımı, gerekçesi, süresi, kapsamı, ne kadar gönüllüyü içerdiği, bütçe ve personel dökümü, çalışma sürecinde yapılacak olan işlemlerin adları ve miktarları destekleyiciler ile yapılacak sözleşmede yer almalıdır.

(4) Destekleyiciler tarafından Kurum merkez teşkilatında yapılması talep edilen proje çalışmaları ise Araştırma/Proje Bütçe Formu ve ekleri ile birlikte Kuruma gönderilir. Çalışma konusu ile ilgili Kurum Başkan Yardımcısı tarafından değerlendirilen proje, Kurum Başkanının onayına sunulur ve uygun görüldüğü takdirde kabul edilir.

(5) Çalışmanın gizlilik gerektirdiği durumlarda, sözleşme/protokollerde gizliliğe ve gizliliğin ihlali halinde tarafların yasal yükümlülükleri hususlarına yer verilmelidir.

Danışmanlık, konuşmacı ve/veya oturum başkanlığı (kongre, seminer, bilimsel eğitim toplantıları, konferans, davet gibi etkinliklerde), bilimsel görüş verilmesi, yazılı veya görsel medyada yer alınması gibi etkinlikler ile eğitim hizmeti gibi çalışmalar

Madde 9- (1) Bu tür çalışmalarda izlenecek yöntem şu şekildedir:

a) Destekleyici, Kuruma veya ilgili sağlık tesisine bir yazı ile doğrudan veya Genel Sekreterlik vasıtasıyla başvurarak yapılmasını istediği işi tanımlar.

b) Çalışmayı yürütecek kişi ve varsa diğer kişilerin görevlendirilmesi; sözleşme/protokolde çalışmanın yeri, süresi, tarihleri ile çalışma karşılığı alınacak ücretin belirtilmesi ve sağlık tesisinin esas faaliyetlerini aksatmayacak şekilde yürütülmesi kaydıyla, hastane yöneticisi veya hastane yöneticiliği görevini yürüten başhekim tarafından yapılır. Kurum bünyesinde gerçekleştirilecek çalışmalar için görevlendirme Kurum Başkanı veya ana hizmet birimi amirleri tarafından yapılır.

(2) Destekleyiciler tarafından istenilecek çalışmalarda yer alacak kişilerin çalışma konusu ile ilgili alanda en az lisans eğitimi almış olması esastır. Çalışmada yer almak isteyenler arasında konu ile ilgili kurs veya sertifika aldığını belgelendirenler öncelikli olarak değerlendirilir.

(3) Destekleyiciler tarafından talep edilen hizmetin danışmanlık hizmeti kapsamına girip girmediğinin değerlendirilmesi ve koşullarının belirlenmesi; Birliğe başvurularda etik kurullarca, Kuruma yapılacak başvurularda ise Kurum Başkanı tarafından belirlenecek bir komisyon marifetiyle yapılabilir. Araç, gereç ve laboratuvar gibi sağlık tesisi olanakları danışmanlık hizmetlerinde kullanılamaz.

(4) Döner Sermaye işletmesi kapsamında bir personel aynı anda hem klinik/bilimsel araştırmada yer alıp hem de danışmanlık hizmetinde görev yapamaz.

(5) Kongre, seminer, bilimsel eğitim toplantıları, konferans, davet gibi etkinliklerde konuşmacı ve/veya oturum başkanı olarak katılan kişilerin yaptıkları konuşmalarda sorumluluk kişiye ait olup, Kurumu bağlamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mali Hükümler

Çalışma Geliri / Gideri ve Yasal kesintiler

Madde 10- (1) Çalışmalar için belirlenen veya protokolde belirtilen toplam tutar, destekleyici tarafından Döner Sermaye İşletmesi hesabına veya vezneye yatırılır ve döner sermayeye gelir kaydedilir.

(2) Toplam tutardan;

a) Var ise, sağlık tesisince çalışma ile bağlantılı yapılan giderler,

b) Hazine payı,

c) 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendi gereğince ayrılacak pay,

d) Bakanlık merkez payı,

gibi yasal kesintiler düşülerek safi tutar belirlenir.

(3) Yapılan sözleşmelerde çalışmalar karşılığında ödenen bedellerin iade edilmeyeceği belirtilmelidir.

Ücretlendirme ile ilgili hususlar

Madde 11- (1) Çalışmalardan elde edilen gelirin safi tutarının % 65'i ilgili personele ödenir. İlgili personele ödenecek kısmın dağıtım, EK-2'de belirtilen hususlara göre yapılır.

(2) Çoklu ekip halinde yürütülen Girişimsel / Girişimsel Olmayan Klinik ve Bilimsel Araştırmalarda ilgili personele ödenecek kısmın dağıtım oranı, yaptıkları hizmetler ve katkı oranları dikkate alınarak, sorumlu araştırmacı tarafından belirlenir ve protokolde/klinik araştırma sözleşmesinde belirtilir.

(3) Destekleyici ile sağlık tesisi arasında imzalanan sözleşmede/protokolde, araştırmacı veya yardımcı araştırmacı ücreti adı altında bir ücret kalemi yer almaz. Bu kişilere ödenecek tutar, araştırma/proje bütçe formundaki araştırma toplam bütçesi içerisinde yer alır.

(4) Çalışmayı yürüten personele yapılacak ödeme; gelir tahsilâtının yapıldığı tarihi izleyen bir ay içinde veya hizmet bedelinin peşin tahsil edilmesi halinde hizmetin gerçekleşme oranına bağlı olarak aylara bölünerek yapılabilir.

(5) Personele yapılan ödemelerde 209 sayılı kanunun 5 inci maddesinin ilkinci fıkrasında öngörülen tavan sınırlamaları dikkate alınmaz. Bu ödemelerin yapılmasında

31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda belirtilen vergi dilimleri dikkate alınarak hesaplanan Gelir Vergisi ve Damga Vergisi kesintisi uygulanır.

Madde 12- (1) Bu yönerge kapsamında yapılan çalışmalardan elde edilen gelir, 209 sayılı kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına dayanılarak çıkarılan Ek Ödeme Yönetmeliği uyarınca tespit edilen dağıtılabilecek ek ödeme tutarı hesabına dâhil edilmez.

Madde 13- (1) Bu tür çalışmaların yapıldığı birlikte kullanımdaki sağlık tesislerinde fiilen görev yapan personele, üniversite personeli için 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 58 inci maddesinde öngörülen ödeme oranları, Kurum personeli için ise bu yönerge hükümleri doğrultusunda ödeme yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Geçici Madde 1- (1) Yönergenin yürürlük tarihinden önce başlatılmış veya Bakanlık onayı alınmış klinik araştırma ve projeler, protokolde/klinik araştırma sözleşmesinde bir değişiklik yapılmadığı sürece, bu yönerge hükümlerine tabi değildir.

Yürürlük

Madde 14- (1) Bu Yönerge Bakan onayı ile yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 15- (1) Bu Yönerge hükümlerini Kurum Başkanı yürütür.

